



# Rapport

Rapport over een klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Hollands Midden te Leiderdorp.

**Datum: 20 september 2012**

**Rapportnummer: 2012/156**

# Aanleiding voor het onderzoek

Op de avond van 28 mei 2010 viel de vrouw van verzoeker van de trap. Ze was zwaar gewond en buiten bewustzijn. Verzoeker belde 112. Binnen enkele minuten arriveerde de ambulancedienst. De ambulancebroeders vertrouwden de zaak niet helemaal en verzochten de meldkamer om assistentie van de politie. Verzoeker werd, na het horen van betrokkenen en na het voeren van overleg, ter plaatse door de politie aangehouden als verdachte van huiselijk geweld. Hij werd overgebracht naar het politiebureau en in verzekering gesteld. Verzoeker werd op 29 mei 2010 aan het einde van de middag weer in vrijheid gesteld. Na onderzoek was duidelijk geworden dat hij onterecht als verdachte was aangemerkt. Zijn vrouw bleek op de trap over/met de wasmand te zijn gestruikeld en vervolgens naar beneden gevallen, al dan niet als gevolg van alcoholgebruik.

Verzoeker diende een uitvoerige klacht in over diverse aspecten van het optreden van de politie en de ambulancebroeders. De klacht over de politie werd uiteindelijk voorgelegd aan de klachtenadviescommissie van de politie Hollands Midden. Overeenkomstig het advies van de commissie werd de klacht van verzoeker door de beheerder van het regionale politiekorps Hollands Midden op de meeste punten ongegrond verklaard. Verzoeker kon zich niet vinden in de uitkomst en de behandeling van zijn klacht en verzocht de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen. In een gesprek op het bureau van de Nationale ombudsman heeft verzoeker aangegeven waar zijn klacht in de kern op ziet. Daarbij heeft de Nationale ombudsman gekeken of er een voedingsbodem was voor een bemiddelingsgesprek tussen de politie en verzoeker, maar dat bleek onvoldoende het geval. De Nationale ombudsman heeft op 13 maart 2012 een onderzoek ingesteld. Daarbij is uitgegaan van de volgende klachtformulering:

## Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de politie Hollands Midden op 28 mei 2010 een verkeerde inschatting van de situatie heeft gemaakt, toen zijn vrouw van de trap was gevallen en met ernstig letsel naar het ziekenhuis werd overgebracht, door hem, terwijl hij in grote onzekerheid was over het lot van zijn vrouw, aan te merken als verdachte van huiselijk geweld, hem over te brengen naar het bureau en hem in verzekering te stellen en de praktische consequenties daarvan.

## Bevindingen

Hoorzitting in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman

Voor een goed beeld over wat zich op en rond 28 mei 2010 heeft afgespeeld, heeft de Nationale ombudsman op 1 mei 2012 een hoorzitting belegd, waarbij verzoeker en de

betrokken politieambtenaren vragen werden gesteld over de feitelijke gang van zaken. De betrokken hulpofficier van justitie was door langdurige afwezigheid op zijn werk niet in staat om een verklaring af te leggen.

In het kader van het onderzoek verstrekte de korpsbeheerder ook mutaties en processen-verbaal over het incident. Voor zover van belang voor het onderzoek is in de processen-verbaal en op de hoorzitting het volgende verklaard:

Verklaring politieambtenaar P.

P. kreeg op 28 mei 2010 omstreeks 21.53 uur de melding om samen met zijn collega J. naar het huisadres van verzoeker te gaan. Aldaar aangekomen kwam een ambulancebroeder naar hem toelopen, naast hem liep de buurman van verzoeker. Die verklaarde dat hij geschreeuw had gehoord uit de woning van verzoeker en dat dit vermoedelijk geluid was van de vrouw die van de trap viel. Tevens verklaarde de buurman dat er wel vaker onenigheid was geweest in de woning, maar niet met grote regelmaat. De vrouw zou ook een drankprobleem hebben. De ambulancebroeder verklaarde dat de vrouw buiten bewustzijn was en niets kon verklaren. P. is naar verzoeker gelopen en heeft gevraagd wat er was gebeurd. Verzoeker verklaarde dat zij vrouw van de trap was gevallen. P. vroeg of er ruzie of onenigheid was geweest. Verzoeker verklaarde dat dit niet het geval was. Hij zat achter zijn computer in de computerkamer. Toen P. zei dat er een verklaring was dat er ruzie was gehoord, vertelde verzoeker dat er wel wat woorden waren geweest over hun zoon. P. heeft overleg gehad met de inmiddels gearriveerde collega W. P. verklaarde verder dat er ter plaatse niet is nagegaan of verzoeker vaker met de politie in aanraking is geweest terzake geweld of mishandeling. P. heeft kort gesproken met de zoon van verzoeker. Die verklaarde dat hij niet wist wat er was gebeurd, hij kwam net terug van de voetbalvereniging, na een alarmerend telefoontje van zijn zus.

Verklaring politieambtenaar J.

Toen J. en P. ter plaatse arriveerden, lag het slachtoffer al in de ambulance. In de ambulance rook het volgens J. sterk naar alcohol. J. werd aangesproken door een van de ambulancebroeders. Die vertelde dat zij de vrouw op een onderbroek na naakt hadden aangetroffen en dat ze van de buurman hadden gehoord dat er mogelijk ruzie was geweest in de woning. De vrouw had bloed op haar hoofd. De ambulancebroeder vermoedde dat er mogelijk een ruzie aan de val vooraf was gegaan. J. heeft toen verzoeker gesproken. Die verklaarde dat hij in de computerkamer zat en harde klappen had gehoord. Hij is toen gaan kijken en zag zijn vrouw beneden liggen. Verzoeker gaf aan dat zijn vrouw een halve fles wijn had gedronken. Verzoeker kwam erg koel op J. over, in de zin dat hij geen emotie vertoonde. J. had het gevoel dat het verzoeker niets deed, dat zijn vrouw niet aanspreekbaar was. Verzoeker rook ook naar alcohol, aldus J.

Verklaring politieambtenaar W.

Op verzoek van P. en J. is politieambtenaar W., als coördinator Basis Politie Zorg ter plaatse gekomen. Hij heeft met P. en J. de situatie doorgesproken, die zij hadden aangetroffen. W. wilde snel duidelijkheid over de situatie en heeft contact gezocht met de hulpofficier van justitie. Samen hebben zij de voors en tegens doorgesproken. Was hier nu sprake van huiselijk geweld of was het een ongeluk? De aanpak van huiselijk geweld is een speerpunt van de politie Hollands Midden. De werkwijze is laagdrempelig. Dat betekent dat er hoog wordt ingezet; eerst en snel aanhouden en dan onderzoek starten. Samen met de hulpofficier van justitie heeft W. besloten verzoeker aan te houden. Met de aanhouding wilde de politie ook voorkomen dat verzoeker zijn vrouw mogelijk op enigerlei wijze zou beïnvloeden. W. heeft verzoeker, die duidelijk emotioneel was en plaats had genomen in de ambulance, vervolgens aangehouden. Dat W. expliciet heeft gezegd dat verzoeker was aangehouden acht hij aannemelijk, maar dat weet hij niet meer zeker. Zijn prioriteit lag op dat moment bij het weghalen van de verdachte van de plaats delict, zodat het onderzoek gestart kon worden en de situatie kon worden overgedragen aan de recherche.

Verklaring politieambtenaar T.

Politieambtenaar T., binnen het korps werkzaam als rechercheur, is nog op de avond van het incident met collega's naar de woning gegaan voor een doorzoeking. Gezien de feiten en omstandigheden was er aanleiding om de technische recherche een onderzoek in de woning te laten verrichten. Dit was in opdracht van de officier van justitie en met verlof van de rechtercommissaris, die op het moment van binnentreden ook aanwezig was. . hoorde die avond ook dat verzoeker bij zijn 112-melding zou hebben aangegeven dat hij geen politie ter plaatse wilde hebben. T. heeft verzoeker de volgende ochtend als verdachte gehoord.

Verklaring buurman (opgenomen in proces-verbaal)

Diezelfde avond nog is de buurman gehoord op het politiebureau. Hij verklaarde dat hij verzoeker omstreeks 20.45 uur had zien thuiskomen. Omstreeks 21.15 uur zat de buurman tv te kijken. De buurman hoorde bij de burens iets roepen of huilen, toen hij naar het toilet liep. Dit was de stem van de buurvrouw. Het was geen woordenwisseling, hij had niemand anders gehoord. Hij hoorde daarop iets vallen. Een bonkend geluid, alsof er iets groots omviel. Een paar doffe dreunen, daarna was het stil. De buurman heeft verzoeker zelf op geen enkele manier gehoord. De buurman zat op dat moment op het toilet, dat direct aan de gang van de woning van verzoeker grenst. Heel snel daarna kwam de ambulance. De buurman is bij de woning van verzoeker gaan kijken en direct achter de ambulancebroeders de woning ingelopen. Hij zag de buurvrouw slechts gehuld in een slip onderaan de trap liggen, buiten kennis. Verzoeker stond er volgens zijn buurman helemaal ontredderd bij. Op vragen van de ambulancebroeders verklaarde verzoeker dat hij op de computerkamer zat toen het gebeurde. Er werd ook gevraagd of ze had gedronken. Verzoeker bevestigde dit. Hij gaf ook toe dat zijn vrouw wel vaker dronk. Verzoeker is toen

zijn zoon gaan bellen. De buurman heeft de ambulancebroeders geholpen de vrouw van verzoeker in de ambulance te tillen. Toen kwam de politie. Die hebben een verklaring afgenomen van de ambulancebroeder en de buurman. De buurman heeft toen tegen de politie verklaard dat hij gestommel gehoord heeft en dat het daarna stil was en de vrouw van verzoeker dus van de trap was gevallen. De buurman heeft de politie ook verteld dat hij de buurvrouw nog heeft horen roepen of huilen, voorafgaand aan die doffe dreunen. Tijdens het verhoor verklaarde de buurman verder dat hij niet dacht dat er een handgemeen had plaatsgevonden. Verzoeker was daar volgens de buurman de man niet naar.

#### Verklaring zoon verzoeker (opgenomen in proces-verbaal)

Diezelfde nacht werd de zoon van verzoeker als getuige gehoord. Voor zover van belang, verklaarde hij dat hij na een alarmerend telefoontje van zijn zus direct naar de woning van zijn ouders is gegaan. Toen hij bij de woning arriveerde, sprak hij kort met de politieambtenaren. Hij zag dat zijn vader door de politie werd meegenomen. Vader was boos, de zoon heeft tegen hem gezegd dat hij maar met de politie mee moest gaan, de zoon zou meegaan met zijn moeder in de ambulance. De zoon heeft zijn sleutel aan de politie afgestaan voor technisch onderzoek in de woning. Tijdens het wachten in het ziekenhuis heeft de zoon telefonisch gesproken met zijn vader. Vader was erg emotioneel en stotterde. Op de vraag van de zoon wat er gebeurd was, reageerde de vader dat hij in de computerkamer zat op de eerste verdieping. Dat hij een klap hoorde en toen hij ging kijken zijn vrouw bewusteloos onder aan de trap zag liggen. Vader vertelde de zoon dat er geen ruzie was geweest.

#### Verklaring en standpunt verzoeker

Verzoeker werd op 29 mei 2010 aan het einde van de ochtend verhoord als verdachte van huiselijk geweld (zware mishandeling). Tijdens zijn verhoor verklaarde verzoeker dat hij voorafgaand aan het incident wel wat woorden had gehad met zijn vrouw over hun zoon. Dit was in de woonkamer, op het moment dat zijn vrouw televisie aan het kijken was, rond 21.10 uur. Verzoeker verklaarde dat hij niet begrijpt dat de hulpofficier van justitie heeft gezegd dat er een melding was dat er ruzie in de woning was geweest, want dit was niet zo. Verzoeker verklaarde hooguit twee en een half glas wijn te hebben gedronken die avond. Zijn vrouw was wellicht dronken geweest. Verzoeker denkt dat het omstreeks 21.30 uur is geweest dat hij een harde klap hoorde en het geluid van brekend materiaal. Hij zat toen achter de computer, in een kamer op de eerste verdieping. Toen verzoeker zijn vrouw onder aan de trap aantrof, heeft hij 112 gebeld. Hij vroeg naar een ambulance. Verzoeker heeft de telefoon op de speaker gezet en de medewerker bleef aan de lijn om instructies te geven. Op de vraag van de politie of verzoeker heeft gezegd geen politie ter plaatse te willen, verklaarde verzoeker dat hem werd gevraagd of er iemand achter zou blijven om hem gerust te stellen, als zijn vrouw naar het ziekenhuis was. Volgens verzoeker ging het daar om. Verzoeker hoefde geen politie, alleen met veel spoed een ambulance. Tijdens

het verhoor werd verzoeker een aantal malen emotioneel en vroeg hij naar het lot van zijn vrouw.

In het kader van de klachtbehandeling liet verzoeker verder weten dat de politie volledig is afgegaan op de verklaring van zijn buurman. Ze hadden verzoeker nooit mogen aanhouden als verdachte, ze hadden hem hooguit als getuige een verklaring kunnen afnemen. Er waren geen objectieve feiten en omstandigheden om hem aan te merken als verdachte. Bij zijn voorgeleiding werd er door de hulpofficier van justitie tegen verzoeker gezegd dat er voor zijn 112 een andere 112-melding was gedaan over een burenruzie op zijn adres. Daarnaast was het hem totaal niet duidelijk dat hij op de avond van 28 mei 2010 was aangehouden. Volgens verzoeker werd hem door W. gevraagd mee te gaan naar het bureau om een verklaring af te leggen. Er werd hem gezegd dat hij daarna wellicht wel naar het ziekenhuis kon. Hij werd echter in verzekering gesteld en was in grote onzekerheid over het lot van zijn vrouw. Pas na vier uur kreeg hij de eerste informatie over haar gezondheidstoestand. Vervolgens om 07.00 uur in de morgen en later die ochtend tijdens zijn verhoor als verdachte vernam verzoeker dat zijn vrouw buiten levensgevaar was. Overigens schrijft verzoeker in een eerdere klachtenbrief aan de politie dat de hulpofficier van justitie hem vier uur na zijn aanhouden geïnformeerd heeft dat zijn vrouw buiten levensgevaar was. Het hele gebeuren heeft een grote impact op verzoeker gehad. Weliswaar is de zaak tegen hem geseponeerd, maar in de buurt wordt hij nog steeds met een schuin oog aangekeken. De politie heeft volgens verzoeker de wet overtreden.

Klacht van verzoeker over het optreden van de ambulancebroeders en hun verklaring over de aangetroffen situatie

Over het optreden van de ambulancebroeders (onder meer over het inschakelen van de politie) heeft verzoeker een afzonderlijke klacht ingediend bij de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG). Over de klacht over het inschakelen van de politie gaf het bestuur geen oordeel. Wel merkte de klachtencommissie nog op dat het enerzijds invoelbaar was dat de ambulancemedewerker de keuze heeft gemaakt om de politie in te schakelen, maar dat anderzijds niet kan worden gesteld dat er sprake was van een zodanig dreigende situatie dat op grond daarvan het inschakelen van de politie gerechtvaardigd kon worden.

Voor de beoordeling van de klacht over het optreden van de politie, acht de Nationale ombudsman het relevant om de verklaring op te nemen die de ambulancebroeders bij de interne klachtbehandeling hebben afgelegd. De ambulancebroeders hebben verklaard (wat betreft de klacht over het inschakelen van de politie door hen), dat de situatie die zij in de avond van 28 mei 2010 bij de woning van verzoeker aantroffen, vreemd op hen overkwam. De echtgenoot (verzoeker) was onrustig en liet zich verbaal geagiteerd uit over het verzoek om het BSN-nummer/zorgpas van zijn vrouw. Bovendien vermoedde de verpleegkundige vanwege de alcoholgeur, dat ook verzoeker alcohol had gedronken. Op grond van de aard van het incident en de verklaring van de aanwezige buurman, had de verpleegkundige de

indruk dat er sprake zou kunnen zijn van een misdrijf. Vanwege de veiligheid ter plaatse is de politie ingeschakeld. In het ritformulier dat de ambulancebroeders hebben ingevuld, staat ook dat de buurman zou hebben gezegd dat er voorafgaand aan de val ruzie was geweest.

In de mutatie van de politie Hollands Midden staat verder dat de ambulancebroeder met de politie heeft gebeld, om mee te geven dat het wellicht verstandig was om de 112-melding van verzoeker veilig te stellen. Verzoeker zou namelijk te kennen hebben gegeven dat hij de buurman en de politie er niet bij wilde hebben.

#### Interne klachtbehandeling door de korpsbeheerder

Voor zover van belang blijkt uit het advies van de klachtenadviescommissie dat wat betreft de klacht over de aanhouding van verzoeker, er naar het oordeel van de commissie voldoende informatie was om verzoeker aan te houden als verdachte van mishandeling c.q. huiselijk geweld. De politie heeft te maken met het protocol huiselijk geweld (Aanwijzing huiselijk geweld en eengerelateerd geweld, 2010A010). Daarin staat ook dat een verdachte van huiselijk geweld *moet* worden aangehouden. Bij huiselijk geweld zijn de gronden voor aanhouding laagdrempelig. Tijdens de behandeling van de klacht heeft de plaatsvervangend districtschef opgemerkt dat de politieambtenaren die op 28 mei 2010 ter plaatse waren, overleg hebben gevoerd met de hulpofficier van justitie, die op zijn beurt overleg heeft gevoerd met de officier van justitie over de aanhouding van verzoeker. Deze was akkoord met de aanhouding, mits er snel duidelijkheid zou komen over de status van verzoeker.

Verder was de adviescommissie van oordeel dat de politie wellicht meer aandacht had kunnen besteden aan de gevoelens en behoeften van verzoeker in de gegeven situatie, dan de drie momenten waarop hij tijdens de inverzekeringstelling is geïnformeerd over het lot van zijn vrouw.

#### 112-meldingen

In het kader van het onderzoek heeft de Nationale ombudsman de 112-melding van verzoeker opgevraagd en ook het latere gesprek tussen de ambulancebroeders en de meldkamer, waarin zij verzoeken om assistentie van de politie.

Op de 112-melding van verzoeker is, voor zover van belang, te horen dat hij snikkend en met spoed een ambulance verzoekt, omdat zijn vrouw uit haar hoofd bloed en een grommend geluid maakt. Ze ligt in de hal, onder aan de trap. De medewerkster van de meldkamer blijft aan de lijn, tot dat de ambulance is gearriveerd. In dat gesprek vraagt ze of verzoeker de burens nodig heeft, zodat hij niet alleen is en ze hem kunnen helpen. Verzoeker zegt dat hij naaste burens heeft, maar dat zijn vrouw voor de deur ligt. Hij vraagt of hij zijn vrouw opzij moet schuiven. De medewerkster van de meldkamer zegt dat hij dat

niet moet doen. Verzoeker doet wel vast de deur op een kier, zodat de ambulancebroeders direct naar binnen kunnen. Er wordt niet gesproken over of verzoeker er politie bij wil hebben.

Later vragen de ambulancebroeders de meldkamer of zij 'blauw deze kant op kunnen krijgen'. Er schijnt ruzie aan de val voorafgegaan te zijn, voor de ambulancebroeders is het een beetje onduidelijk, zo melden zij. De medewerkster van de meldkamer koppelt daarop een eenheid aan de oproep. Zij vertelde de politiemensen die ter plaatse gaan dat er een ambulance op het adres van verzoeker is, dat een oudere dame van de trap is gevallen, dat zij een bloedend hoofd heeft en een snurkend geluid maakt, dat er ruzie aan vooraf is gegaan en dat de ambulance er politie bij wil hebben.

Reactie hoofdofficier van justitie te Den Haag op het onderzoek

In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman liet de hoofdofficier van justitie weten dat het verslag van de klachtencommissie van de politie volgens hem een helder beeld gaf van wat zich op 28 mei 2010 heeft afgespeeld. De politie heeft in een lastige situatie de afweging moeten maken of er sprake was van een redelijk vermoeden van schuld. Het was om die reden niet onbegrijpelijk dat de politie ervoor koos verzoeker aan te houden. De hoofdofficier merkte daarbij nog wel op dat het niet zo is dat in protocollen van de politie wordt beschreven in welke concrete gevallen over moet worden gegaan totaanhouding van een verdachte. De hoofdofficier achtte het optreden van de politie behoorlijk.

De Aanwijzing huiselijk geweld

De Aanwijzing huiselijk geweld van het College van procureurs-generaal (zie Achtergrond) vermeldt hoe politie en justitie huiselijk geweld aanpakken. Voor zover van belang staat in de aanwijzing vermeld, dat de politie een verdachte *terstond* aanhoudt, indien sprake is van een redelijk vermoeden van schuld bij een heterdaadsituatie.

## Reactie op het verslag van bevindingen

De bevindingen van het onderzoek van de Nationale ombudsman werden vastgelegd in een verslag. Samen met het verslag van de hoorzitting werd dit in het kader van hoor en wederhoor aan verzoeker en de korpsbeheerder voorgelegd.

In reactie op de stukken liet de korpsbeheerder weten dat de situatie waarin verzoeker op 28 mei 2010 voor hem welhaast absurde trekken had. Zonder dat hij er iets aan kon doen werd hij verdachte en moest hij opsporingshandelingen ondergaan. De vraag is of verzoeker op dat moment als verdachte kon worden aangemerkt. Als de politie enkel de



beschikking had gehad over de min of meer indirecte verklaring van de buurman, zoals verzoeker meent, dan zou aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn geweest, voordat de beslissing kon worden genomen verzoeker wel of niet aan te houden. De politie is ter plaatse gekomen op verzoek van de ambulancebroeders, die het verstandig vonden de politie te waarschuwen, vanwege de toestand waarin zij de vrouw van verzoeker aantroffen. Dat de klachtencommissie van de RDOG achteraf oordeelde dat de broeders de politie niet had hoeven waarschuwen, doet hier niet aan af. De politie had te maken met de bevindingen van professionals. Samen met het verhaal van de buurman, de verklaring van verzoeker en de eigen indrukken van de politieambtenaren waren er voldoende gronden verzoeker aan te merken als verdachte van een strafbaar feit. De politie was zich volgens de korpsbeheerder terdege bewust geweest van het dilemma waar zij mee van doen had, een onfortuinlijk ongeval of huiselijk geweld. Er is ter plaatse overleg geweest met de coördinator en de hulpofficier van justitie, en nadien zijn de officier van justitie en de rechter-commissaris betrokken. De korpsbeheerder bleef dan ook bij zijn eerdere standpunt dat er een redelijk verdenking tegen verzoeker bestond. De beslissing verzoeker aan te houden en een strafrechtelijk onderzoek te starten zijn evenmin overhaast genomen.

Het verslag van bevindingen, van de hoorzitting en de reactie van de korpsbeheerder op het onderzoek lieten volgens verzoeker duidelijk zien dat de politie op 28 mei 2010 de wet heeft overtreden. Ook herhaalde verzoeker dat de ambulancebroeders en de politie alleen maar zijn afgegaan op de verklaring van de buurman, die nota bene zelf ook een paar glazen alcohol op had. Volgens verzoeker heeft de buurman tegen de politie gezegd dat hij zelf als rechercheur bij een ander korps heeft gewerkt. De verklaringen van de betrokken politieambtenaren over het gebeuren ter plaatse komen ook niet overeen. Zo zegt politieambtenaar J. dat verzoeker koel overkwam, terwijl andere politieambtenaren verklaren dat hij juist heel emotioneel was. Daarnaast had verzoeker niet twee en een half glas wijn op, maar slechts een, in de middag van 28 mei 2010.

## Oordeel Nationale ombudsman

### Beoordelingscriterium

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. In dit geval gaat het om bescherming van het recht op persoonlijke vrijheid. Het recht op persoonlijke vrijheid is gewaarborgd in verdragen en de Grondwet. In de wet is geregeld in welke gevallen de overheid een burger zijn vrijheid mag ontnemen. Zo biedt artikel 53 Wetboek van Strafvordering (Sv) een wettelijke basis voor aanhouding van een persoon ten aanzien van wie een redelijke verdenking van een strafbaar feit bestaat (zie Achtergrond). Een aanhouding heeft tot doel onderzoek in te stellen naar een mogelijk

gepleegd strafbaar feit en/of de identiteit van de verdachte.

28 mei 2010 was voor verzoeker en zijn vrouw een noodlottige dag. De vrouw van verzoeker was ernstig gewond geraakt door een val van de trap en verzoeker werd ervan verdacht hier de hand in te hebben gehad. Achteraf bleek hij onterecht als verdachte te zijn aangemerkt. Die conclusie kon worden getrokken na onderzoek van de politie, waarin onder meer betrokkenen zijn gehoord en er rechercheonderzoek in de woning had plaatsgevonden. Op het moment dat de politie door de ambulancebroeders ter plaatse werden gevraagd, omdat zij de situatie niet vertrouwden, was dit nog allerminst duidelijk.

Heeft de politie verzoeker terecht als verdachte aangemerkt?

Met de beperkte informatie die op dat moment beschikbaar was, heeft de politie een inschatting gemaakt van de situatie. De centrale vraag is of de politie op dat moment een *juiste* inschatting heeft gemaakt, door verzoeker aan te merken als verdachte van huiselijk geweld. Of, zoals de wet vermeldt, er op basis van feiten en omstandigheden sprake was van een redelijk vermoeden van schuld tegen verzoeker. Wat waren de feiten en omstandigheden?

Uit de verklaringen van de politieambtenaren, het ambulancepersoneel, verzoeker en de buurman is voor de Nationale ombudsman het volgende komen vast te staan. De vrouw van verzoekster lag bewusteloos, gewond en slechts gekleed in een onderbroek onder aan de trap. De buurman die net na de ambulancebroeders kwam aangesnel, heeft op dat moment tegen hen verklaard dat hij rumoer in de woning had gehoord, mogelijk een ruzie. Daarnaast was er door verzoeker en zijn vrouw alcohol gebruikt en reageerde verzoeker volgens de ambulancebroeders geïrriteerd. Op grond van deze informatie hebben de ambulancebroeders de politie ingeschakeld. Op de daarop ter plaatse gekomen politieambtenaar J. kwam verzoeker koel over en was er ook bij J. het vermoeden dat ook verzoeker alcohol op had. Tegen een van de gearriveerde politie-ambtenaren gaf verzoeker pas in tweede instantie toe dat er woorden waren gevallen tussen hem en zijn vrouw. Vanuit het oogpunt van verzoeker is het te begrijpen dat verzoeker dit niet noemenswaardig vond, maar op de politie, die een reconstructie probeert te maken van de aanleiding van het incident kan dit in de gegeven situatie juist vreemd of zelfs verdacht overkomen, temeer daar het slachtoffer zelf niet aanspreekbaar was, en de politie af moest gaan op de verklaring van verzoeker, de buurman en de ambulancebroeders.

De Nationale ombudsman stelt vast dat de politie een bijzonder lastige afweging heeft moeten maken. Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat er voldoende gronden waren om verzoeker aan te merken als verdachte van huiselijk geweld. De ombudsman vindt dat de politie daarbij een zorgvuldige afweging heeft gemaakt, en niet lichtvaardig is overgegaan tot aanhouding. Immers hebben politieambtenaren P. en J. eerst navraag gedaan bij alle betrokkenen en zijn ze niet enkel afgegaan op het verhaal van de ambulancebroeders of op de mededeling van de meldkamer, dat er ruzie in de

woning was geweest. Vervolgens hebben zij hun meerdere ter plaatse gevraagd, die op zijn beurt overleg heeft gevoerd met de hulpofficier van justitie. Volgens de plaatsvervangend recherchechef heeft de officier van justitie op enig moment aan de hulpofficier laten weten geen problemen te hebben met de aanhouding, als het onderzoek maar snel zou plaatsvinden. De Nationale ombudsman heeft niet kunnen vaststellen of en op welk moment de hulpofficier overleg heeft gevoerd met de officier van justitie, maar ziet geen reden om te twijfelen aan de inhoud van deze verklaring. Het feit dat verzoeker als verdachte viel aan te merken, vindt overigens steun in het feit dat de rechter-commissaris op grond van de op dat moment beschikbare informatie voldoende gronden aanwezig zag om verzoeker aan te merken als verdachte en verlof te verlenen om in het huis van verzoeker een doorzoeking te gelasten.

Bij de beslissing om verzoeker als verdachte aan te houden, heeft meegespeeld dat de aanpak van huiselijk geweld een speerpunt is binnen de politie Nederland. De Aanwijzing huiselijk geweld schrijft verder ook voor dat een verdachte van huiselijk geweld in een heterdaadsituatie, zoals in dit geval, terstond wordt aangehouden. De politie heeft volgens de Nationale ombudsman overeenkomstig deze regelgeving gehandeld, door verzoeker terstond aan te houden en over te brengen naar het bureau. De Nationale ombudsman is daarbij van oordeel dat de politie geen alternatief had. Indien er daadwerkelijk sprake was geweest van huiselijk geweld, zou het niet verantwoord zijn geweest verzoeker niet aan te houden, waardoor hij door beïnvloeding van het slachtoffer of anderszins het onderzoek kon bemoeilijken. Het onderzoek dat daarop heeft plaatsgevonden, om vast te stellen of verzoeker daadwerkelijk iets te maken had met de valpartij, heeft bijzonder snel plaatsgevonden. Binnen 24 uur na het horen van betrokkenen en rechercheonderzoek in de woning, is vast komen te staan dat verzoeker niets met de val van zijn vrouw te maken had. Hoezeer de tijd die verzoeker in een politiecel, en niet bij zijn vrouw in het ziekenhuis heeft moeten doorbrengen, voor hem afschuwelijk moet zijn geweest, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie bijzonder voortvarend te werk is gegaan. Dat de politie daarbij meer oog had mogen hebben voor de emotionele toestand van verzoeker en de grote onzekerheid waarin hij verbleef, is door de commissie voor politiekachten al opgemerkt. De Nationale ombudsman sluit zich daar bij aan. Alles overziend is er niet gehandeld in strijd met het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd.

De gedraging is behoorlijk.

## **Slotbeschouwing**

Verzoeker zat achter zijn computer, toen zijn vrouw van de trap viel. Hij belde in paniek 112, maar werd uiteindelijk zelf aangehouden als verdachte van huiselijk geweld. Deze casus heeft laten zien dat er niet veel voor nodig is om de schijn tegen je te hebben. In dit geval was de verdenking tegen verzoeker terecht en heeft de politie een juiste inschatting

van de situatie gemaakt. De Aanwijzing huiselijk geweld schrijft voor dat de politie een verdachte in een heterdaadsituatie van huiselijk geweld direct aanhoudt. De Nationale ombudsman realiseert zich terdege dat de gevolgen die dit voor verzoeker persoonlijk heeft gehad, enorm (geweest) zijn. Het is nauwelijks voor te stellen hoe verzoeker zich moet hebben gevoeld, tijdens zijn verblijf in een politiecel. De onmacht en grote onzekerheid over het lot van zijn vrouw. En wellicht erger nog, gezien worden als degene die zijn eigen vrouw zwaar heeft mishandeld. Dit wordt niet eenvoudig weggenomen, door achteraf te horen dat de verdenking onterecht was. Het is belangrijk dat de politie in elke situatie van huiselijk geweld zorgvuldig en weloverwogen handelt. Het feit dat de politie de aanpak van huiselijk geweld tot een speerpunt heeft gemaakt, kan het gevaar met zich meebrengen dat er bij een vermoeden van huiselijk geweld, te snel tot actie wordt overgegaan. In deze casus was het niet zo, maar het heeft wel laten zien dat de scheidslijn tussen verdachte zijn of 'mede-slachtoffer' erg dun kan zijn.

## **Conclusie**

De klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Hollands Midden is niet gegrond.

De Nationale ombudsman

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

## **Achtergrond**

Wetboek van Strafvordering

Artikel 27

1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit.
2. Daarna wordt als verdachte aangemerkt degene tegen wien de vervolging is gericht.
3. De aan de verdachte toekomende rechten komen tevens toe aan de veroordeelde tegen wie een strafrechtelijk financieel onderzoek is ingesteld of te wiens aanzien op een vordering van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht niet onherroepelijk is beslist.

Artikel 53

1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

4. Geschiedt de aanhouding door een ander, dan levert deze den aangehoudene onverwijld aan een opsporingsambtenaar over, onder afgifte aan deze van mogelijk in beslag genomen voorwerpen, die dan handelt overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande lid en, zo nodig, de artikelen 156 en 157.

Aanwijzing huiselijk geweld (2008A026)

Deze aanwijzing is inmiddels vervangen door de nieuwe Aanwijzing huiselijk geweld en eengerelateerd geweld, 2010A010, in werking getreden op 1 juni 2010. De nieuwe aanwijzing wijkt niet af op het punt van het terstond aanhouden in geval van een heterdaadsituatie.